

Simone waagt de stap om een nieuw leven te beginnen in Zuid-Frankrijk. Samen met haar man en twee kinderen koopt ze een bouwvallig landhuis om op te knappen, erin te wonen en een deel ervan te verhuren als chambres d'hôtes. Tijdens de stress van de verbouwing stort ze zich in een affaire en raakt ze langzaam maar zeker de controle over haar eens zo georganiseerde leven kwijt.

Rendez-vous is verfilmd met Loes Haverkort, Peter Paul Muller, Mark van Eeuwen en Pierre Boulanger in de hoofdrollen, onder regie van Antoinette Beumer, en geproduceerd door Millstreet Films.

NS Publieksprijswinnaar Esther Verhoef is een van de succesvolste schrijvers van Nederland. Verhoefs werk is in tal van landen verschenen en meerdere malen bekroond en genomineerd.

★★★★ ‘Heeft alles wat je van een goed boek mag verwachten: spanning, een goede plot, diepgang en zelfs een vleugje erotiek.’
– *Flair*

★★★★ ‘Een soort nachtmerrieversie van het televisieprogramma *Het roer om*. Nagelbijtend spannend!’ – *Veronica Magazine*

‘Heel knap blijft Esther Verhoef in *Rendez-vous* je nieuwsgierigheid prikkelen.’ – *Jan*

‘Een zinderend liefdesverhaal en een zenuwslpende thriller in één.’ – *Vriendin*

Van Esther Verhoef verscheen

Rendez-vous

Wonen op vakantie

Close-up

Alles te verliezen

Erken mij

Déjà vu

Is uw man al af?

Nouveau riche & andere spannende verhalen

Tegenlicht

De kraambulp

Stil in mij – Overleven bij de nonnen

(met Daniëlle Hermans)

Lieve mama

Onder de naam Escobar verscheen

Onrust – Deel 1 in de Sil Maier-trilogie

Onder druk – Deel 2 in de Sil Maier-trilogie

Ongenade – Deel 3 in de Sil Maier-trilogie

Chaos

Overkill

Esther Verhoef

Rendez-vous

Ambo|Anthos
Amsterdam

Eerste druk 2006
Zevenendertigste druk 2016

ISBN 978 90 263 3550 1
© 2006 Esther Verhoef
Omslagontwerp Marry van Baar
Omslagillustratie © Millennium/Hollandse Hoogte
Foto auteur © Liselore Chevalier

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Welcome to the other side

DEEL I

Ik leg mijn onderarmen op de stalen toiletpot. Mijn maag trekt zich samen en de pijn die dat veroorzaakt is onbeschrijflijk. Er volgt geen opluchting. Alleen maar meer pijn, die de misselijkheid en totale ontredde-ning voor even naar de achtergrond verdringt.

Alle organen in me voelen rauw, alsof mijn lichaam een groot biologisch alarmsysteem is dat op hol is geslagen. Alsof ik doodga.

Ik duw me van het toilet weg en ga op het bed zitten. Verdwaasd staar ik naar de muur, institutioneel groene betonverf, die vol zit met onduidelijke krassen en spreuken. Ingekerfde kretten, laatste boodschappen, hersenspinsels, stille getuigen van mensen die me voor gingen.

De zenuwen gieren door me heen. Ik hijg. Zuig lucht naar binnen, maar het is niet genoeg. Een paniekaanval. Ik heb er vaker een gehad, de afgelopen maanden. Maar nooit zo extreem.

Niet hyperventileren, Simone, niet hyperventileren.

Ik vouw mijn handen over mijn mond en probeer me te concentreren, zo rustig mogelijk adem te halen. Tellen, tel tot drie. Uitademen. Inademen. Eén, twee, drie. Uitademen. En nog eens.

Gebonk op de deur. Het dringt nauwelijks tot mijn overspannen zintuigen door. Het luikje wordt opengedaan. ‘*Madame?*’

‘*J’arrive,*’ zeg ik, zoals ik in het afgelopen jaar gewend was, als de bakker of de postbode, of wie dan ook, iets kwam brengen en ik niet snel genoeg bij de deur kon zijn. ‘Ik kom eraan.’

Tegelijkertijd dringt het tot me door hoe misplaatst mijn kreet is. Ik heb nog net de tegenwoordigheid van geest een vochtige lok haar achter mijn oor te stoppen. Mijn handen trillen ongecontroleerd.

Het slot gaat van de deur en in de opening verschijnt een politie-
man, donker haar, een jaar of vijfentwintig. Hij kauwt ergens op.
Aan zijn leren gordel hangen een holster met een pistool, hand-
boeien en een walkietalkie.

Hij kijkt me aan met een blik die het midden houdt tussen af-
keuring en plezier.

Ik ga staan, en ril na van walging. Hou me op de been door met
één hand tegen de muur te steunen.

De politieman loopt naar binnen. Het is alsof hij zweeft, alsof hij
onmenselijk is, niet echt, evenals mijn rol in deze setting. Een nare
droom, waaruit ik niet wakker word.

Dit kan niet waar zijn, dit zou mij nooit gebeuren. Niet *mij*.

Ik kijk op en lees in zijn ogen wat hij ziet. Geen moeder van twee
kinderen, voormalig voorleesmoeder, eigenaresse van een presti-
geuze *chambres d'hôtes*. Hij ziet een vrouw met verward en plakkerig
haar, rode vlekken in het gezicht, een T-shirt dat aan haar lichaam
kleeft. Hij ruikt mijn paniek.

Ik zou willen wegkruipen van schaamte. Ik heb mijn leven ver-
gooid, schiet het door me heen. Volledig. Het is over en uit. Ik ben
vierendertig, ik had alles, en heb dat alles vergooid. Mijn leven, dat
van Eric, en dat van mijn kinderen. En voor wat?

Of beter: voor wie?

I

Ik heb iets met oude gebouwen. Afgebrokkelde muren, ingestorte daken, skeletten van hout en steen, zonder ramen en deuren. Ze beroeren me. Kaal en naakt, zonder pretenties.

Terwijl ik rondloop glijdt de sfeer langs me af. Ik zou graag gaan liggen, plat op mijn rug, armen gespreid. Als een kind dat in het warme zomerzand een vlinder maakt. Inhaleren. Absorberen.

Ik doe het niet.

Waarom doen we nooit wat we écht willen?

De stuclaag op de buitenmuren had dezelfde kleur als het wolkendek, dat loom en zwaar op de heuveltoppen leunde. Het cement stond bol van het vocht en de alg en vertoonde scheuren. Op sommige plekken was het cement weggeslagen, zodat de onderliggende geelrode veldstenen blootlagen. Donkere rechthoeken, tochtgaten zonder glas of kozijnen, markeerden de plaatsen waar ramen en deuren gezeten hadden. Stengels wilde klimop en purperwinde slingerden zich onbelemmerd van buiten naar binnen en weer terug.

Ik liep via de stenen trappen naar een gat in de voorgevel, tussen brandnetels en onkruid door dat in de voegen wortel had geschooten en plaatselijk tot mijn schouders reikte. Mijn gympen waren doorweekt.

Binnen was het kouder dan buiten. Het eerste wat op me afkwam was de geur van nat steen en rottend hout. Op de vloer lagen houten planken. De muur bedekt met afbladderende olijfgroene verf en bruin uitgeslagen behang dat hier en daar los was gekomen.

De grote hal was donker, met een brede houten trap die naar een

balustrade op de eerste verdieping leidde. Het was duidelijk dat het huis statig moest zijn geweest. Vroeger had hierboven waarschijnlijk een kroonluchter gehangen, die een zacht, fonkelend licht verspreidde. Zonder veel inspanning kon ik de mensen die hier lang geleden gewoond hadden horen praten, gedempt. Pianomuziek, getinkel van glazen.

Ik huiverde en trok mijn jas strakker om me heen, hield de revers vast met één hand en keek omhoog. Op de nok, twee verdiepingen boven me, lag een dak van leisteen. Regendruppels gleden door de openingen. Ze vielen over de rand en kwamen neer voor mijn voeten.

Ik herinnerde me dit huis anders.

Misschien had ik het mooier gemaakt in mijn gedachten, sinds we het voor het eerst – en voor het laatst – gezien hadden in mei, bijna vier maanden geleden, en het in een opwelling kochten van een Engelse makelaar.

TE RENOVEREN CHARMANT EN STIJLVOL ENSEMBLE
OP HEUVELRUG, GEBOUWD IN DE XVIII EEUW. TOTAAL
TE REALISEREN BEWOONBAAR OPPERVLAK VAN 500 M².
HOOFDWONING (PLM. 300 M²) MET ORIGINELE ELE-
MENTEN (CHEMINEE, EIKEN VLOEREN), WIJNKELDER
EN TOREN. EIGEN BRON, PUT EN DIVERSE BIJGEBOU-
WEN WAARONDER EEN PIGEONNIER, GRAANSCHUUR
EN TE RENOVEREN STENEN HUISJE VAN 60 M². MAAR
LIEFST 8 HECTARE EIGEN GROND WAARVAN 3,5 BOS,
EN KLEINE VISVIJVER. PANORAMISCH UITZICHT OVER
HEUVELS. GEÏSOLEERD GELEGEN (DICHTSTBIJZIJNDE
BUREN 1 KM) MET VEEL PRIVACY, OP 20 AUTOMINUTEN
VAN ALLE VOORZIENINGEN EN GEZELLIGE STAD. EN-
SEMBLE BIEDT VEEL MOGELIJKHEDEN! ZEER GESCHIKT
VOOR RUSTZOEKERS OF REALISERING VAN GÎTES,
CHAMBRES D'HÔTES OF HOTEL.

In mei hadden de bomen en velden nog in bloei gestaan. Witte bloesems van kersenbomen, uitbundig lila van verwilderde serin-

gen en velden vol gele koolzaadplanten. De zon stond aan een strakblauwe hemel. Geen spoor van wolken. Je kon tot aan de horizon kijken naar een zee van heuveltoppen in alle schakeringen zacht paars en blauw. Zwermen zwaluwen doken langs het huis en schoten weer omhoog, op zoek naar insecten of een plaats om te nestelen. Krekels tsjirpten in het hoge gras. De geur van kruiden en bloemen, zoet en overweldigend, aangevoerd door de zachte wind en begeleid door het gekwaak van kikkers in het lager gelegen meertje, in het dal bij het bos.

Eric had een fles rode bordeaux opengetrokken, die we tot op de laatste druppel op de overwoekerde binnenplaats leeg hadden gedronken.

We gedroegen ons zoals mensen zich behoren te gedragen in een dergelijke situatie. We waren dronken van geluk, in een roes. Dit was het paradijs, een plaats waar sprookjes ontstonden. En deze plek werd ons nieuwe leven.

‘Ik weet wat je denkt,’ hoorde ik Eric naast me zeggen. Hij streek met zijn vingers over de muur en wreef met zijn duim over de groenbruine substantie die aan zijn vingertoppen bleef kleven. ‘Maar het komt goed, echt. Het wordt fantastisch, Simone. Echt super.’

Ik wist niet goed wat ik moest zeggen. Zoveel gedachten dwarrelden door mijn hoofd.

Zwijgend liepen we door de hal. Onze voetstappen op de eiken planken werden overstemd door het gerommel van onweer in de verte. Eric liep de linkervleugel in. Ik bleef staan tot ik hem niet meer zag.

Recht onder de balustrade, rechts van de trap, was een geel betegelde ruimte. Er stond een oud wit keukenblok met een geiser erboven, en een wirwar van loden leidingen, wit geoxideerd door het vocht, was schots en scheef tegen de bruin uitgeslagen muren aangebracht. Op de tegelvloer lagen plassen water. Ik zonk op mijn knieën en speelde met mijn vingers door het laagje vocht. Koud en glibberig.

Een gedachte uit vele die zich aan me opdrongen probeerde ik

weg te duwen, maar het lukte niet. Ik zag mijn moeder naast me staan. Haar ondoorgrondelijke blik gericht op de beschimmelde muren, vervolgens op de gaten in het dak, en de rommelige waterleidingen. Met haar hooggehakte schoenen ontweek ze de plassen angstvallig, haar rok met één hand vasthoudend, uit angst dat het tere textiel besmet zou raken door de talloze vuilbronnen in dit huis. Ze zei niets, mijn moeder. Helemaal niets. Ze zei nooit iets als ze het niet met me eens was. En dat was ze maar al te vaak. Ik luisterde naar haar zwijgen en heb de diverse vormen van stilte leren interpreteren.

Ik zag haar naast me staan en de optelsom maken van alle onvolkomenheden in dit huis, waarvan de uitkomst te lezen was op haar gezicht.

Ze was op comfort gesteld, mijn moeder. Comfort dat zij had moeten ontberen en dat ze zo graag voor haar enige dochter wilde. Ze hees me in jurken waarin ik me ongemakkelijk voelde, en sleepte me mee naar tennisclubs en naar hockeyvelden, waar ze belangrijke mensen vermoedde met zoons van mijn leeftijd. Zwijgend mokken, een stille afkeuring, die in frequentie en lengte toenam naarmate ik puber werd, lange stille dagen in mijn adolescentenjaren die voorafgingen aan mijn huwelijk met Eric, die geen arts, geen prins of onroerendgoedhandelaar was, maar een HEAO-student op kamers, met een oude fiets, een oorbel en een studieschuld. Pas een jaar voor we trouwden begreep ze dat ik precies dat deed wat zij van me verlangde. Net op tijd. Net voor ze stierf.

Mijn vingers woelden nog steeds door het laagje water. ‘Je zou het vreselijk vinden, mam,’ fluisterde ik. ‘Je zou het niet begrijpen.’

Begreep ik het zelf eigenlijk wel?

Eric was onderweg naar de keuken. Ik hoorde zijn voetstappen op de planken in de hal en ging snel rechtop staan, propte mijn natte handen in de zakken van mijn trenchcoat.

Ik draaide me naar hem om.

‘Ik vraag me af,’ zei hij, ‘of we Ellen niet beter kunnen vragen de kinderen nog een paar weken bij zich te houden.’

Ellen was Eric's oudste zus. Onze kinderen logeerden deze week

bij haar en haar man Ben, zodat wij onze handen vrij hadden om de eerste voorzieningen te treffen.

‘Dit huis is over een paar maanden nog niet bewoonbaar,’ hoorde ik mezelf antwoorden. ‘Om ze hier nog langer weg te houden zet dan ook geen zoden aan de dijk. Bovendien begint het schooljaar al over anderhalve week... Weet je, ik denk dat ze het hier geweldig vinden. De lange gangen, al die kamers, een spannende kelder, het torenkamertje en het meer met de kikkers... Dit moet voor hen een kasteel zijn, een avontuur. Ze kunnen elke dag op ontdekkingsreis.’

‘Dan moeten we toch eerst een caravan regelen. Ik geloof niet dat ik hier een droge ruimte ben tegengekomen. Het hele dak moet vernieuwd.’

‘We kunnen een hotel nemen.’

‘Simone, doe me een plezier, het duurt zeker een halfjaar. Ik koop een caravan waarin je niet eens merkt dat het een caravan is, zo groot.’

Zes meter lang, twee en een halve meter breed. Crèmekleurig met groene strepen over de flanken, die voorbij het laatste raampje in een flauwe hoek een stijgende lijn vormden. Vanbinnen een U-vormig bankje met een tafeltje, een kabouterdouche met gemarmerd zeil op de grond en tegen de wanden. Een chemisch toilet waarvan het slot kapot was, een spoelbak, twee gaspitjes en vier slaapplaatsen. De satellietschotel op een paal ernaast completeerde het geheel.

Mammaloe.

Hij stond naar me te grijnzen vanuit zijn rookkleurige ramen van plastic. Lelijk tot op het chassis. Hij lachte me uit, met zijn dunne kraantjes en smalle bedjes. Schuddebuikend van de pret stond hij boven op het geplette onkruid, achter de hoofdwoning. Het was tijdelijk, dat gaf mijn ratio me in, en ik wilde vooral niet *moeilijk doen*. Zeker niet nu de zon het liet afweten en de aanhoudende regen me duidelijk wilde maken dat het pad dat we hadden ingeslagen langdurig was, verre van geplaveid, en dat we elke vorm van positieve stimulans, hoe klein ook, hard nodig zouden hebben om hier als gezin ongeschonden door te komen.

Eric rolde een lange elektriciteitsdraad uit die hij aansloot op onze tijdelijke woning; eindelijk stroom. Een aftakking van het centrale bovengrondse kabelnetwerk leidde naar de uiterste buitenhoek van ons huis die het dichtst bij de weg lag, en verdween in een geheimzinnig uitzierende rechthoekige grijze kast van kunststof. Als ik de lichtsakelaars in de hal en in de keuken omzette, ging het licht aan. Ons huis was verzekerd en we hadden een vaste telefoon-aansluiting. Voor aan de straat, aan het einde van het vierhonderd meter lange karrenspoor dat onze oprit was, stond een brievenbus

met onze naam erop. En we hadden het allemaal zelf geregeld.

‘Het regent,’ zei Eric, en hij keek er verwonderd bij, met zijn gezicht schuin omhoog, alsof het nu pas tot hem doordrong.

‘Ja, het regent. Alweer. Of nog steeds.’

Eric keek op zijn horloge. ‘Hoe laat zouden ze eigenlijk aankomen?’

‘Tussen vijf en zes uur, schatte Ellen.’

‘Hoe laat zijn ze vertrokken?’

‘Rond achten.’

‘Tel er dan maar gerust twee uur bij op.’

Ben was zestig, vijftien jaar ouder dan mijn schoonzus Ellen. Hij had zijn hele leven met en tussen allerlei soorten machines gewerkt. Ben had een eigenaardigheid, een van de vele die hem typeerden. Mijn zwager hoefde niet op metertjes te kijken om te weten wanneer een machine optimaal draaide. Daar had hij een gehoor voor ontwikkeld. De optimale snelheid van Ben en Ellens Toyota was negentig kilometer per uur. En dus reed Ben negentig kilometer per uur. Overal.

‘Dan kunnen we zo nog wat gaan eten in het dorp,’ hoorde ik Eric zeggen. ‘En nog eens rondvragen voor werklui. Ik ga hier echt niet alleen aan beginnen. Het is onbegonnen werk. Sommige balken van de dakconstructie zijn volgens mij ook rot, trouwens.’

Ik rechtte mijn rug. ‘Kunnen we niet beter een werkploeg uit Nederland laten komen? Misschien zijn die twee Poolse broers beschikbaar die vorig jaar bij Henk en Marga hun dakkapel hebben gemaakt. Dat was ze goed bevallen. Misschien hebben ze...’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Geen Polen. Het werkt hier anders. Andere maten, andere materialen. Plaatselijke werklui weten wat er te koop is en wat ze nodig hebben, dus dan schiet het gewoon beter op. Bovendien kweekt het goodwill als je met Fransen werkt. Als je buitenlanders over laat komen om hier hun werk te doen, dan zijn ze daar niet blij mee. Ik was van plan om iets op te bouwen, niet af te breken.’

‘Eric, het huis is niet eens zichtbaar vanaf de weg, er komt hier niemand.’ De wanhoop klonk door in mijn stem. ‘Over drie maanden is het winter. Ik moet er niet aan denken dat we dan nog in die caravan zitten.’

‘Reken daar maar wel op, want al werk je met tien man dag en nacht, dan nog is het niet klaar voor februari. Ik had niet voorzien dat het huis zo slecht was. Het dak, de spanten, de balken, de vloeren, het hele elektriciteitscircuit, de leidingen... Het is heel oud, en het staat al dertig jaar leeg. Dat knap je niet even in een paar maanden op. Laat die stress los, schat. We zien wel hoe het loopt.’

‘Maar,’ zei ik, wat minder strijdbaar, ‘als je mensen over laat komen dan *gebeurt* er tenminste iets. We zijn hier nu al een week en we hebben alleen een caravan, een satellietschotel en stroom. Ik realiseer me echt wel dat het langer kan gaan duren dan we in eerste instantie dachten, en ik wil ook niet moeilijk doen, maar als er nu maar vast een beginnetje gemaakt wordt, dan is dat toch al iets. Al zouden ze het dak alvast doen, en ramen in het rechtergedeelte zetten, en een voordeur, dan kunnen we er tenminste in... En onze spullen uitpakken.’

Ik doelde op de witte zeecontainer die rechts van de oprit in de regen stond. Onze huisraad was erin opgeslagen. Ik maakte me lichtelijk zorgen over schimmel in de Perzische tapijten en onze winterkleding, en vroeg me af of de computer en de stereo-installatie niet gingen roesten. Ik durfde niet eens te gaan kijken of het metalen gevaarte wel waterdicht was.

Eric's gezichtsuitdrukking maakte duidelijk dat er wat hem betraf geen onderhandeling mogelijk was. ‘Simone, we zijn hier pas een week. Wat wil je nou helemaal?’

Ik wreef met mijn handen over mijn gezicht. ‘Sorry. Het is de spanning. Ik ben moe. Zoveel nieuwe indrukken, het afscheid... Het gaat wel over.’

Eric sloeg zijn armen om me heen. ‘Hoor je de kikkers?’ fluisterde hij. ‘Kijk eens, daar in de verte, die witte kerktoren. Dit is toch schitterend? Wat maken die extra maanden nou uit, op de rest van ons leven? Dit is een moordplek, Simone. Heb een beetje geduld. Het komt goed, heus.’

In de afgelopen dagen had Eric verwoede pogingen gedaan om een aannemer te vinden of op de een of andere manier een werkploeg samen te stellen. Want ons huis, ons landgoed dat zou worden omgebouwd tot een luxe *chambres d'hôtes*, was nog maar het

begin. De renovatie van dit paradijs in wording moest een kweekvijver worden voor talent dat Eric de komende jaren aan zijn Franse nog op te richten bedrijf zou binden. Eric wilde niet gaan genieten van de natuur, de bordeauxwijnen en het milde klimaat. Hij wilde een vakantiepark realiseren. Dat was zijn doel in ons paradijs. De *chambres d'hôtes* zouden onder mijn verantwoording gaan vallen en in mei was me dat nog voorgekomen als een droom die uitkwam.

Eric's enthousiasme en kennis van de taal ten spijt vlotte het tot nu toe niet bepaald. Honderden kilometers legden we af, over geasfalteerde slingerweggetjes door de heuvels, naar geïsoleerd liggende gehuchten met onuitspreekbare namen (waar nooit iemand kwam, behalve de inwoners zelf en de postbode). Op zoek naar de neef van Monsieur Deneuve, die nog bij zijn moeder woonde en septic tanks aanlegde. Van daar weer naar een vriend van de zoon van de burgemeester, die een aannemersbedrijf runde vanuit een voormalige wijngaard. Bossen, velden, akkers, grasland met drijfmaten limousinrunderen, nog meer bos en stapels met boomstammen. Van gehucht naar gehucht. Zonder resultaat.

‘Wat denk je,’ hoorde ik Eric zeggen, grinnikend. ‘Zullen we de druk een beetje van de ketel halen? Die werkelijk schitterende caravan maar eens uitgebreid gaan inwijden voor de lunch?’

‘Denk je niet dat dat al gebeurd is? Een keer of... tig.’

‘Sst. Het kan de laatste keer zijn, voorlopig. Als de kids er eenmaal zijn, is het over met de pret.’

Daar had ik nog niet bij stilgestaan. Caravan. De kinderen.

Geen privacy meer.

Eric zat tegenover me aan een tafel in het dorpsrestaurant. De fles rosé die tussen ons in stond was al bijna leeg en het eten moest nog komen.

Eric's gsm lag naast de beduimelde *Pages Jaunes* van vorig jaar, die hij gekregen had van de serveerster. Hij belde zes aannemers en klusjesmensen. Ja, ze wilden graag werk, maar nee, dit jaar ging dat niet meer lukken, geen project van zo'n omvang. Op zijn vroegst waren we volgend jaar juni aan de beurt.

‘Fout één,’ dacht ik, hardop. ‘Dit hadden we kunnen voorzien, we hadden het al moeten regelen toen we nog in Ne –’

‘Onzin. Je weet net zo goed als ik dat je vanuit Nederland geen enkele invloed hebt op wat hier gebeurt, dat had geen verschil gemaakt. En we hebben er simpelweg geen tijd voor gehad.’ Even leek het of er ook wat barstjes kwamen in Eric’s pantser van enthousiasme.

Ik was de eerste die toegaf dat we onze overstap niet bepaald grondig hadden voorbereid. Dat er niet echt sprake was geweest van een emigratieplan. Of überhaupt een plan. Natuurlijk was daar een reden voor. Overal was een reden voor.

We hadden maar vier maanden de tijd gehad. En vier maanden, zo bleek, was gewoonweg te kort om dingen goed af te sluiten en ons gedegen voor te bereiden op wat de grootste stap was die we ooit hadden gemaakt. Niet in praktische zin, laat staan in geestelijke zin.

Voor we naar Frankrijk vertrokken was Eric zo druk geweest met het afsluiten van lopende projecten en het inwerken van zijn opvolger dat hij ’s avonds zelden voor tien uur thuis was. En ik was in de laatste maanden bijna alleen nog maar bezig met pakken. Ongelooflijk hoeveel spullen een mens in zijn leven kon verzamelen en vooral hoeveel je daar dagelijks toch steeds van nodig bleek te hebben. Hoe vaak ik de muur van keurig opgestapelde dozen met glaswerk en winterkleding in de bijkeuken voor de zoveelste keer te lijf was gegaan, op zoek naar die ene drinkbeker van Mickey Mouse die Isabelle per se mee wilde nemen op een schoolreisje, of naar de jas van Bastian omdat het toch wel erg koud was voor begin juli, ik wist het niet meer. Abonnementen moesten worden opgezegd, verhuisberichten verstuurd, de doorstuurservice van de post geactiveerd. Tussendoor kwamen e-mails en telefoontjes van Nederlandse en Franse makelaars en notarissen, en bezichtigingen voor ons oude huis, dat ondanks al die opgestapelde dozen in alle kamers op de valreep kon worden verkocht. Kennissen en vrienden die afscheid wilden nemen, en ineens de deur bij ons plat liepen omdat ze beseften dat wij binnenkort uit hun leven gingen verdwijnen. Eric’s